

Asia: VN/2629/2021

Lausuntopyyntö yritysten määräaikaista kustannustukea koskevan lain (508/2020) muuttamisesta

1. Tukikaudeksi esitetään 1.11.2020-28.2.2021. Pidättekö neljän kuukauden tukikautta sopivana ajanjaksona, ottaen huomioon että vertailukausi on 1.11.2019-29.2.2020?

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Koska pandemia ei ole hellittänyt, tukikausi voisi olla pidempikin. Tuen tarve on monissa yrityksissä kuitenkin akuutti. Pidämme esitettyä neljän kuukauden tukikautta sopivana, koska se mahdollistaa tuen hakemisen jo huhtikuussa.

2. Toimialarajaus esitetään pidettäväksi ennallaan, mutta valtiokonttori voi myöntää tukea harkinnanvaraisesti yritykselle, jonka liikevaihto on laskenut Covid-pandemiaan liittyvistä syistä. Pidättekö toimialarajauksen säilyttämistä hyvänä, ottaen huomioon että asetuksessa määriteltujen toimialojen ulkopuoliset yritykset voivat hakea tukea myös?

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Toimialalistaus on tarkoituksenmukainen, koska se edesauttaa hakemusten nopeaa käsittelyä kyseisillä toimialoilla ja vapauttaa resursseja toimialojen ulkopuolisten yritysten hakemusten käsittelyyn. On erittäin tärkeää ja tasapuolisen kohtelun vaatimusten mukaista, että myös määriteltujen toimialojen ulkopuoliset yritykset voivat saada tukea vastaavilla perusteilla.

3. Tuen saamisen edellytyksenä on, että yrityksen liikevaihto on laskenut 30 % vertailukauteen verrattuna. Onko 30 prosenttia sopiva tuen määräytymisen edellytyksenä?

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Ymmärrämme tarpeen rajata tukea ja kohdentaa sitä eniten tarvitseviin yrityksiin. Haluamme kuitenkin tuoda esiin, että liikevaihdon pudotus ei kohtele yrityksiä samalla tavoin. Yrityksissä, joiden

liiketoiminnan kiinteät kulut ovat suuret ja toimintaa harjoitetaan pienellä katteella (muutama prosentti liikevaihdosta), jo pienikin liikevaihdon pudotus aiheuttaa pudotuksen tulokseen. Vaikkapa 10 prosentin liikevaihdon lasku voi monilla olla jo hyvinkin merkittävä. Esimerkiksi joissakin kuntoutuspalveluissa 30 prosentin pudotus vie tuloksen jo reilusti negatiiviseksi. Tämä tulisi ottaa huomioon, jos suinkin mahdollista.

4. Tuen enimmäismääräksi ehdotetaan 1 000 000 euroa. Onko enimmäismäärän taso mielestänne riittävä?

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Kyllä on.

5. Joustamattomat kustannukset

Valtiokonttori voi hyväksyä joustamattomat kulut yrityksen ilmoituksen mukaan ja joustamattomien kulujen määritelmää tarkennettaisiin esityksessä ja perusteluissa. Onko joustamattomien kulujen määritelmä riittävä ja kattaako se riittävässä määrin yrityksille syntyneitä joustamattomia kustannuksia?

Joustamattomina kuluina tulisi huomioida myös ne yrityksen liiketoiminnan hoitamisen kannalta välttämättömät pakolliset kulut, jotka ovat merkittävästi kasvaneet pandemian takia ja joita ei ole voitu sopimuksia tehtäessä ennakoida. Tällaisia ovat erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa esimerkiksi suojavarusteet ja hygieniatarvikkeet. Pandemian takia niiden tarve ja niihin kohdistuneet kustannukset ovat moninkertaistuneet ja etenkin pienemmissä yrityksissä ne muodostavat liikevaihtoon suhteutettuna huomattavan kustannuserän. Pakollisina kuluina ne jäävät yritysten kannettaviksi eikä niistä voi joustaa.

6. Kustannustuen laskentakaava

Kustannustuki lasketaan laissa määritellyllä laskentakaavalla. Jos laskentakaavalla määritelty tuen määrä jää alle 2000 euron, esitetään, että kustannustukena maksetaan 2000 euroa, edellyttäen että yrityksen kulut tukikaudella ovat yli 2000 euroa ja että yritys täyttää muut tuen edellytykset. Muutoksen tavoitteena on kohdentaa tukea entistä paremmin pieniin yrityksiin, ml. yksinyrittäjät, jotka aiemmilla tukikausilla ovat jääneet tuen ulkopuolelle, koska tuen määrä on jäänyt alle määritellyn alarajan. Ministeriö pyytää näkemystänne erityisesti siitä, näettekö tuen tällä tavalla kohdentuvan paremmin pienille yrityksille ja yksinyrittäjille.

Tuki on erityisen tärkeä juuri pienimmille yrityksille ja yksinyrittäjille, joten kannatamme tätä.

Lausunnonantajan lausunto

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Lakiin sisältyy edelleen pulma, joka koskee yhdistysten ja säätiöiden palkkakulujen ilmoittamista. Esitämme, että se ratkaistaan tekemällä lain 4§:n 1 momentin 3 kohtaan lisäys, jonka mukaan palkkakulujen huomiointi perustuisi tuen hakijan omaan ilmoitukseen niissä tapauksissa, joissa hakija harjoittaa sekä taloudellista että ei-taloudellista toimintaa.

Tällainen lisäys tehtiin lakiin edellisessä päivityksessä toiminimiyrittäjän osalta, koska toiminimiyrittäjän yksityisnostoja ei ilmoiteta tulorekisteriin. Vastaava lisäys tarvitaan koskien

yhdistyksiä ja säätiöitä, koska tulorekisterissä niiden ilmoittamia palkkakuluja ei erotella sen mukaan kohdentuvatko kulut taloudelliseen vai ei-taloudelliseen toimintaan. Jos tiedot haetaan tulorekisteristä, kattavat ne siten sekä taloudellisen että ei-taloudellisen toiminnan, mikä johtaa tuen ylimitoitukseen.

Yhdistykset ja säätiöt ovat yrityksiä ja kuuluvat lain soveltamisalaan ainoastaan taloudellisen toimintansa (eli käytännössä liiketoimintansa) osalta. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi kustannustukilain tarkoittamana liikevaihtona on pidettävä vain järjestöjen taloudellisen toiminnan liikevaihtoa. Niiden ei-taloudellista toimintaa ei pidä yritystukia myönnettäessä huomioida lainkaan.

Tämä johtuu siitä, että EU:n valtiontukisääntelyn mukaan ”Yksikkö, joka harjoittaa sekä taloudellista että muuta kuin taloudellista toimintaa, katsotaan yritykseksi ainoastaan taloudellisen toimintansa osalta” (Komission tiedonanto Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuen käsitteestä, 2016/ C 262/01, kappale 10).

Eduskunnan talousvaliokunta on mietinnössään TaVM 33/2020 vp, s.5, todennut, että ”Talousvaliokunta pitää hyvänä, että tuen piiriin kuuluvat myös yhdistykset ja säätiöt, joilla on liiketoimintaa. Tukea myönnettäessä on oleellista erotella yhdistysten ja säätiöiden liiketoiminta muusta toiminnasta siten, että tukitoimet voidaan kohdistaa ainoastaan liiketoimintakokonaisuuteen.”

Erottelu on kustannustukilain perusteella nyt mahdollinen liikevaihdon osalta (lakiesityksen 4§ 1 mom 1-2 kohdat), koska liikevaihto arvioidaan verottajalta saatujen arvonlisäverotietojen ja hakijoiden tukihakemuksissaan antamien ilmoitusten perusteella. Verottajalta saatavat tiedot eivät siten kata muuta kuin taloudellista toimintaa ja tuen hakijat voivat jättää ei-taloudellisen toiminnan ilmoitustensa ulkopuolelle. Myös liiketoiminnan kulujen ja menetysten osalta (4§ 1 mom 4 kohta) erottelu onnistuu, koska tieto perustuu tuen hakijoiden omiin ilmoituksiin. Sen sijaan palkkakulujen osalta (4§ 1 mom 3 kohta) erottelu ei onnistu, jos lakitekstissä lukee ja tukea myönnettäessä huomioidaan vain ”yrityksen työntekijöiden palkkakulut tulorekisterin tietojen mukaan”.

Ilmeisesti pulmaa on pyritty ratkomaan käytännön tasolla. Tukihakemuslomake ei kuitenkaan edelleenkään mahdollista tuen hakemista tulorekisterin tietoa pienemmälle määrälle. Hakijan käytössä on hakemuksesta erillinen lisätietoilmoitus ja oikaisuvaatimuslomake, joka lähtökohtaisesti lienee tarkoitettu hakemuksen jälkikäteiseen täydentämiseen ja päätöksen oikaisemiseen. Mahdollisuus tämän lomakkeen käyttämiseen (johon ei välttämättä pitäisi olla tarvetta) ei selvennä itse asiaa, joka tulisi ratkaista lakitekstissä. Tämä voidaan tehdä edellä esitetyllä tavalla.

Väätäminen Kirsi
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry